

GIS Open 2012, Székesfehérvár

Költséghatékony
térinformatika nyílt alapokon
*Podolcsák Ádám, Dolleschall János,
Juhász Géza Péter*
Compet-Terra Kft. - CASCADOSS
Magyarország Egyesület

Tartalom

- Compet-Terra Kft. és a CASCADOSS Magyarország Egyesület bemutatása
- Nyílt forráskód
- Nyílt szabvány
- A téma aktualitása
- Költséghatékonyság:
  - Nyitott Innováció
  - Együttműködés
- Összefoglalás

Előadást összeállítók

Compet-Terra Kft.

<http://competterra.com/>

CASCADOSS Magyarország Egyesület

<http://cascadoss.neobase.hu/>

A nyílt forráskód informatikai megközelítésben

Az alkalmazást ember által is értelmezhető utasítások használatával fejlesztik - forráskód

```
<?php
$total_ratings = (3+2+3+1+5+2+3);
$total_votes = 7;
$average = $total_ratings / $total_votes;
print("The Average Rating is:
$average");
?>
```

Nyílt forráskód esetén az eredeti forráskód is szabadon hozzáférhető

- dokumentáció
- architektúra

Lefordítják a számítógép által is értelmezhető, futtatható ún. gépi kódra

```
01000101 01101110 01110100
01100101 01110010 00100000
01110011 01101111 01101101
01100101 00100000 01110100
01100101 01111000 01110100
00100000 01101000 01100101
01110010 01100101
```

Zárt forráskód esetén a vevő csak a bináris fájlt kapja meg

- A program futtatható
- De nem elemezhető, nem érhető meg a működése
- Bármilyen változás esetén a készítőhöz kell fordulni

Ún. vendor lock in

*Székács Szabolcs, az OSOR és az EUPL: két eszköz az OSS megoldások európai közigazgatásban való elterjesztésére előadásából

A nyílt forráskód üzleti megközelítésben I.

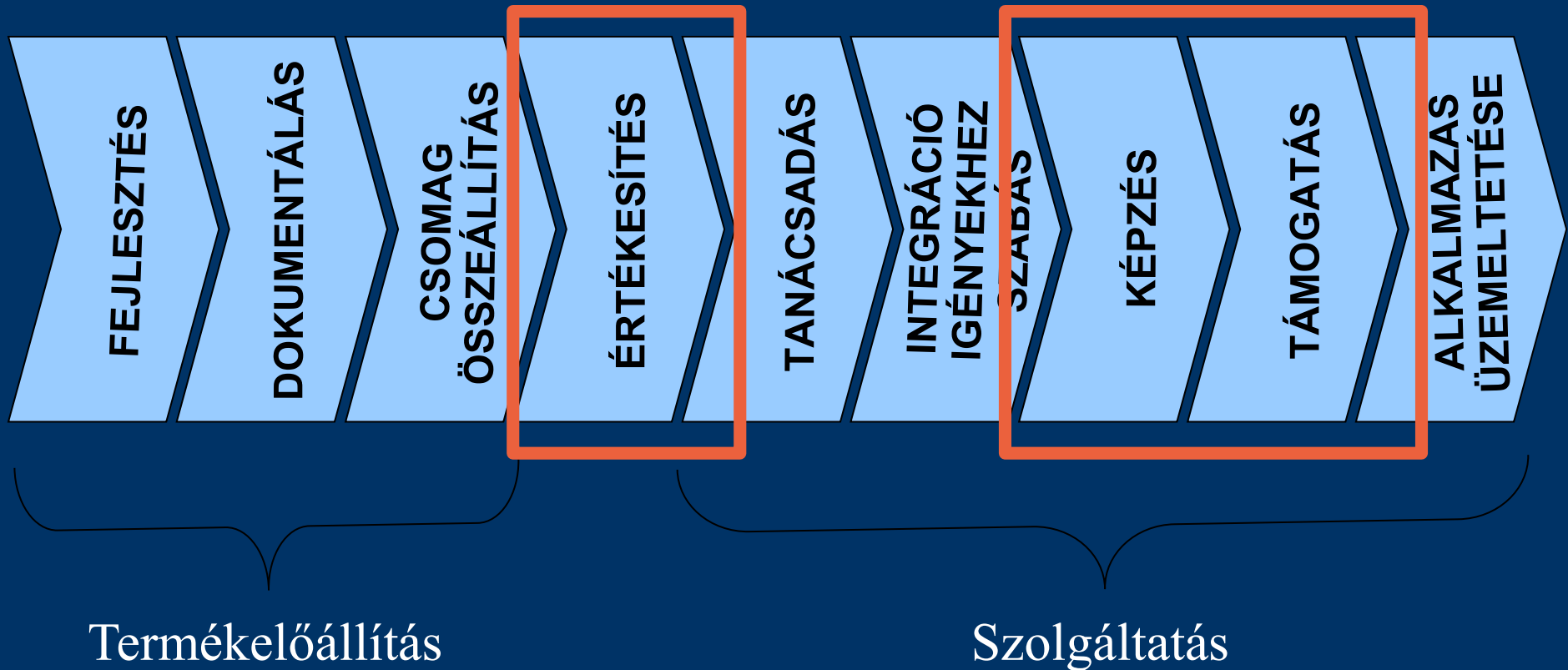
Ingyenes?

- ✦ a szoftver használatának joga igen
- ✦ a kapcsolt szolgáltatások nem feltétlenül
  - ✦ pl. dokumentáció, karbantartás, testreszabás
- ✦ egyedi alkalmazás fejlesztés esetén maga a fejlesztés nem ingyenes, azonban a létrejövő szoftver igen

A nyílt forráskód is üzlet:

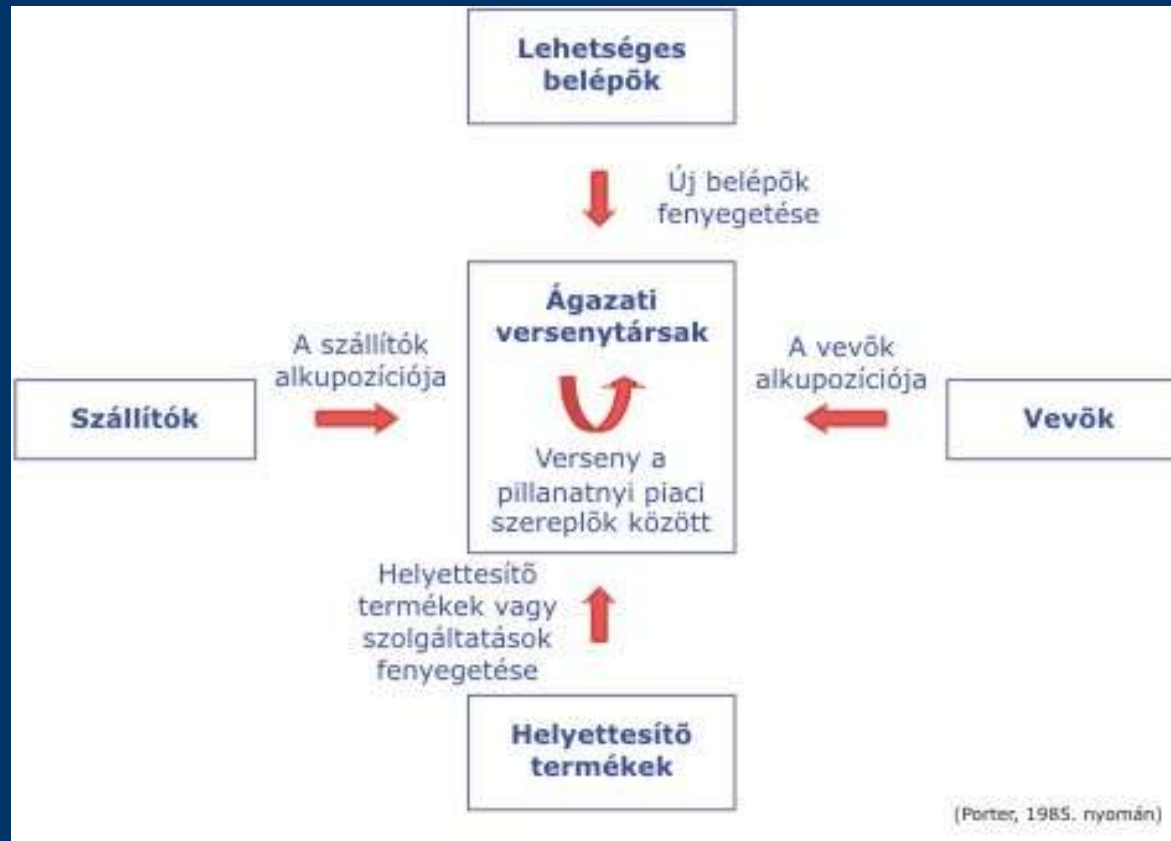
- ✦ Világszinten az OSS-ből származó forgalom éves szinten átlagosan 22.4%-kal nő és eléri a 8.1 milliárd dollárt 2013-ban.

A nyílt forráskód üzleti megközelítésben II.

Árú kontra szolgáltatás...

Porter 5 piaci erő modellje

A versenyképesség vizsgálatának közismert modellje Porter „5 piaci erő” modellje. Ennek alapvető feltevése, hogy a piacon öt versenytényező van, amelyet a vállalat eredményessége érdekében meg kell vizsgálni.

Nyílt szabvány

Az EU e-kormányzatában használt nyílt szabványoknak a következő feltételeket kell teljesíteniük:

- a szabvány használatának költségei alacsonyak, és nem akadályozzák a hozzáférést
- a szabványt nyilvánosságra hozták
- a szabványt egy nyílt döntéshozatali eljárás (pl. többségi szavazás vagy konszenzusos döntés) keretében fogadták el
- a szabványhoz fűződő szellemi tulajdonjogok egy non-profit szervezet birtokában vannak, amely ingyenes hozzáférést enged
- a szabvány újrafelhasználása nincs korlátozva

Aktualitás

I.

A Költséghatékony nyílt forráskód részarány növelése érdekében intézkedések, így:
1479/2011. (XII. 23.) Korm. Határozat

„Az egyes közigazgatási szervek által használt elektronikus dokumentumok formátumáról és a nyílt forráskódú irodai szoftverek használatáról”

A Kormány a, elrendeli, hogy ...

- a Kormány irányítása alatt álló szervek dokumentumokat egymás közötti elektronikus kommunikációjuk során **kizárólag olyan dokumentumformátumban továbbíthatják, amely nyilvánosan hozzáférhető, korlátozás nélkül alkalmazható, nemzetközi szabványügyi szervezet által elfogadott szabványra** (a továbbiakban: Szabványok) épül.
- ....
nem nyílt forráskódú irodai szoftvereket csak műszakilag vagy gazdaságilag indokolt esetben, illetve nemzetközi szerződésekből adódó kötelezettség teljesítése érdekében szerezzenek be...

Aktualitás

II.

16/2010. (II. 5.) Korm. Rendelet

„A területfejlesztéssel és a területrendezéssel összefüggésben megőrzendő dokumentumok gyűjtéséről, megőrzéséről, nyilvántartásáról és hasznosításáról”

3. §

(7) Az (1)-(4) bekezdés szerinti dokumentációk rajzi munkarészei esetében ... az ISO 19136:2007 szabványnak megfelelő GML (Geography Markup Language) formátumban kell a Dokumentációs Központ részére ....

Aktualitás III.

2011. október 18.

Ausztrál tanulmány*:

- „Nyeresség és veszteség a nyílt adathozzáférés megvalósítása esetén”
- „...az elérhető haszon tekintélyes mértékben meghaladja a költségeket, azaz a közszektor információihoz való szabad hozzáférés megteremtése erős és megalapozott pénzügyi alapokon nyugszik...”

* *Costs and Benefits of Data Provision: Report to the Australian National Data Service*

Cél: Költséghatékonyság

Költséghatékonyság növelése

- A költséghatékonyság valójában a rendelkezésre álló források leghatékonyabb elosztása és felhasználása. Ez nem egyenlő a költségcsökkentéssel, hanem az adott pénzösszeg elosztásáról, azaz az allokációs hatékonyságról szól.
- A költséghatékonyság azt fejezi ki, hogy azonos hatásosság (eredményesség) milyen költséggel (ráfordítással) érhető el. A leginkább költséghatékony az az eljárás, technológia, amelyik a legkisebb ráfordítással a legnagyobb eredményt éri el.

Innováció

◆ Innováció fogalma:

- ◆ A fogyasztói igények új, magasabb minőségi szinten való kielégítése

◆ Hagyományos innovációs stratégia:

- ◆ A létrehozott újdonság védelme
- ◆ A származó előnyök (nyereség, értéknövekedés) az azt létrehozó ill. alkalmazó vállalat érdekeit szolgálják

◆ Nyitott innováció:

- ◆ a különböző közösségek kollektív tudásával →
- ◆ újdonság, mely szabadon hozzáférhető bárki számára

Költséghatékonyság: Nyitott Innováció

- ◆ Szoftverek fejlődési pályájának átgondolása
- ◆ Eljutottak olyan szintre, hogy a használat is jelentős tudást igényel, megérheti (!) szabaddá tenni
  - ◆ A tudás növekedésével egyre nagyobb eredményeket lehet elérni
- ◆ Új üzleti modellek alkalmazásának lehetősége (és szükségessége)

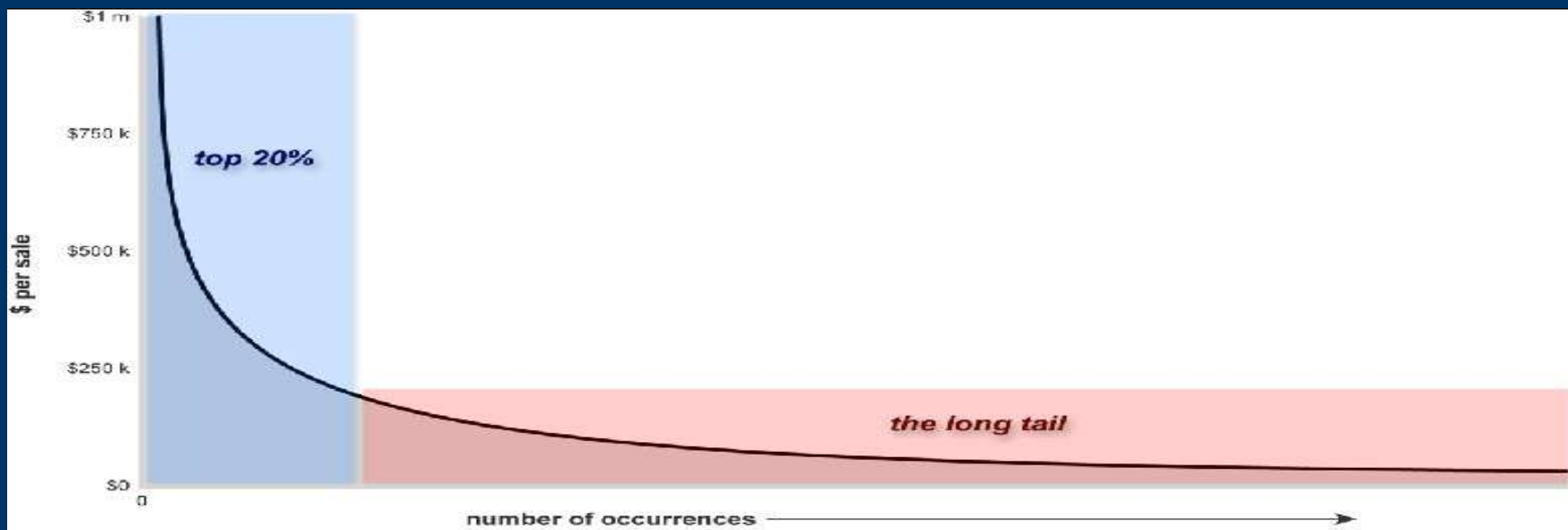
A nyitott innováció terjedésével hosszú távon számolni kell! (Chesborough – Aplleyard 2007)

Nyílt forráskód, közgazdaságtudományi háttér

A nyílt forráskód a tudásmegosztás igen hatékony modellje!

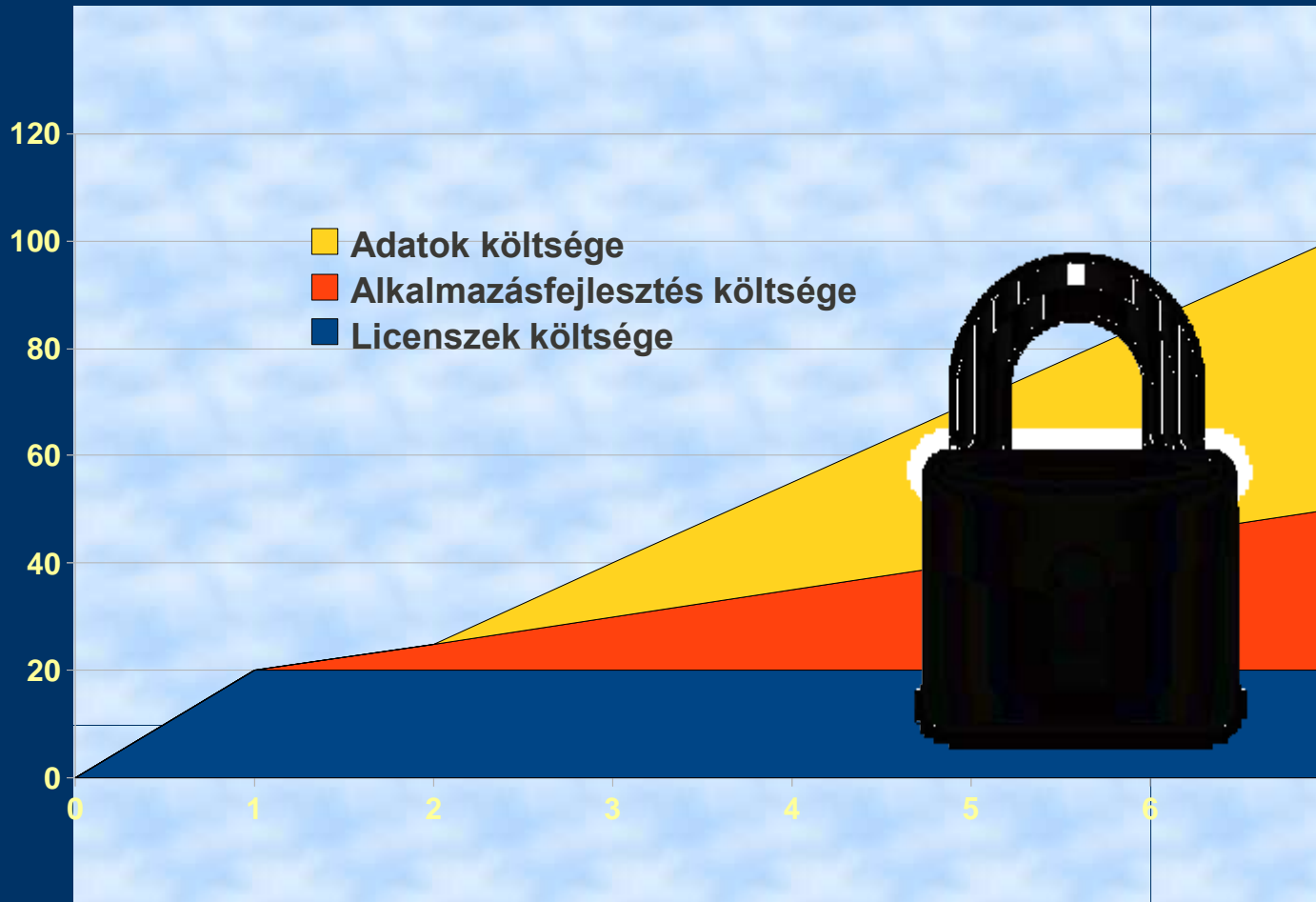
Háttér: Chris Anderson: „Long tail”

Internetes kereskedelem: korszerű inform.tech. eszközökkel a kis számú, földrajzilag szétszórtnan elhelyezkedő fogyasztó is megszólítható

Kiadás, kereskedelmi szoftverek

Költség

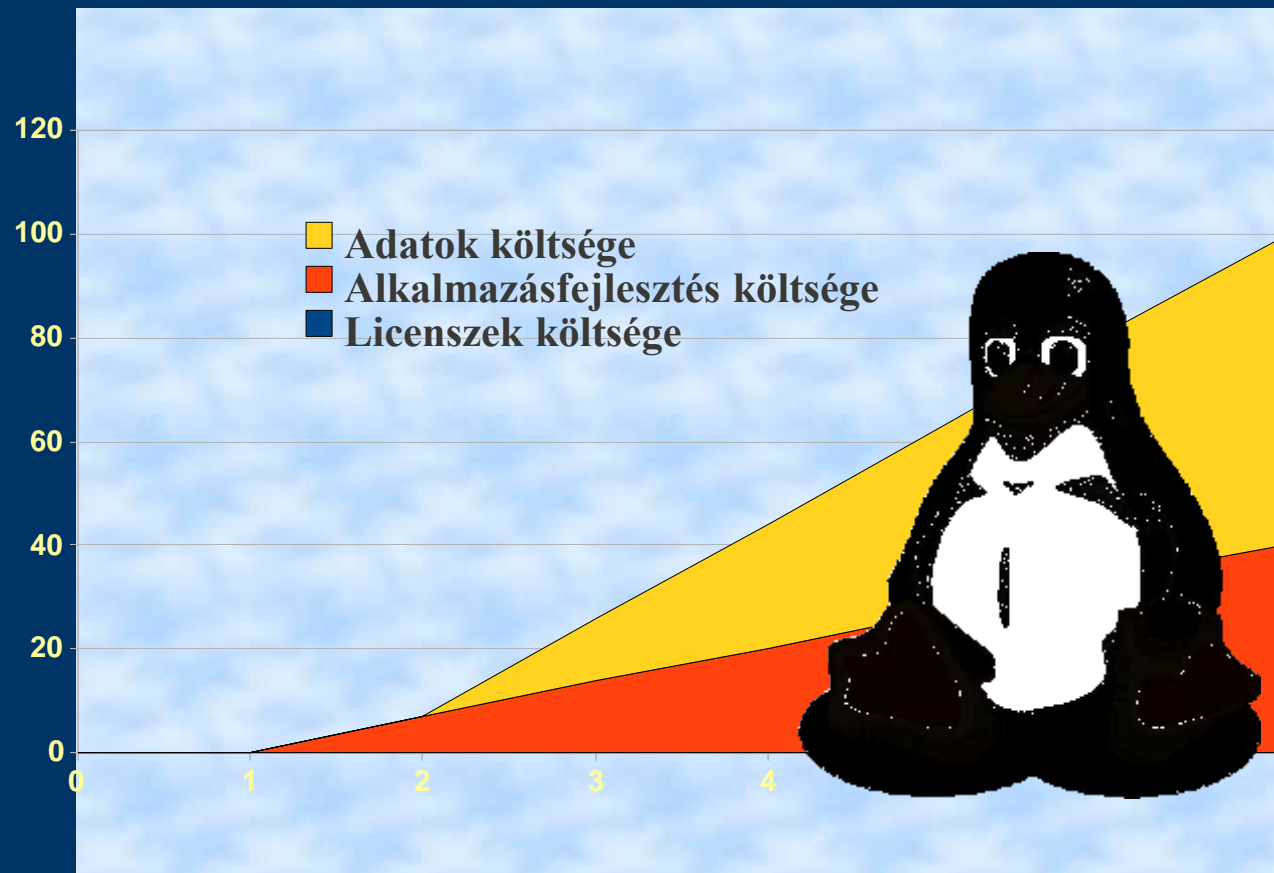
Idő

Kiadás, nyílt forráskódú szoftverek

Belépési költség leszorítása!

Költség

Idő

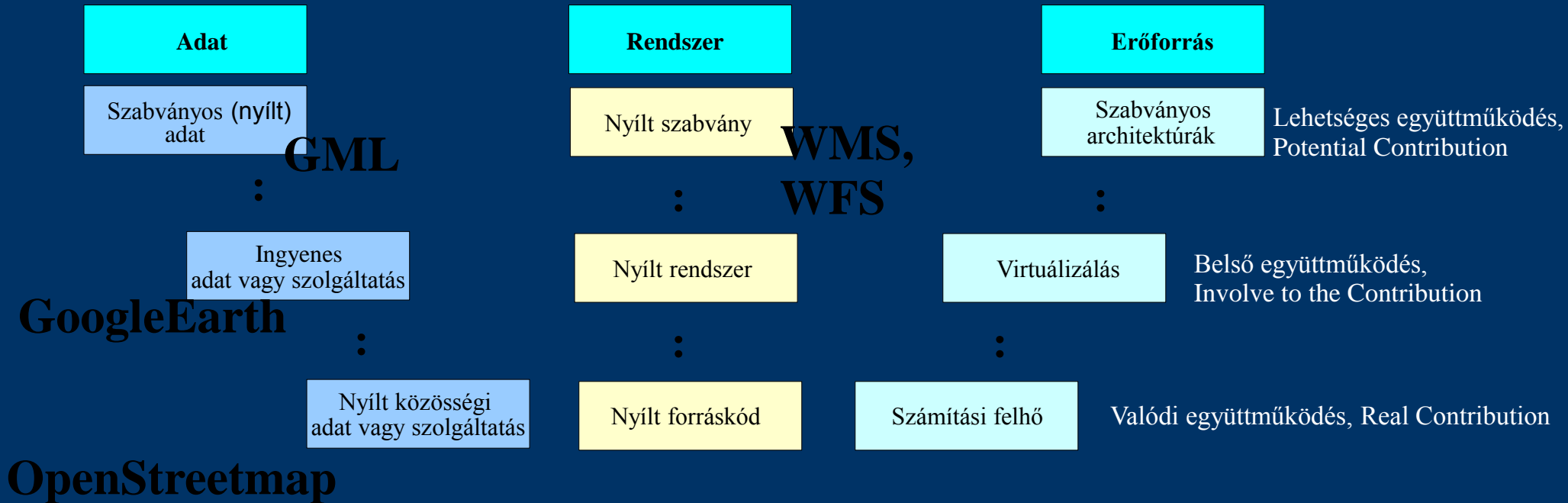
GIS, költségelemek áttekintése

- Költségelemek áttekintése:
- Adat+architectúra+alkalmazási rendszer+betanítás+üzemeltetés =
- [Adat]+[alkalmazási rendszer+betanítás]+[architectúra+üzemeltetés])

Költséghatékonyság: együttműködés

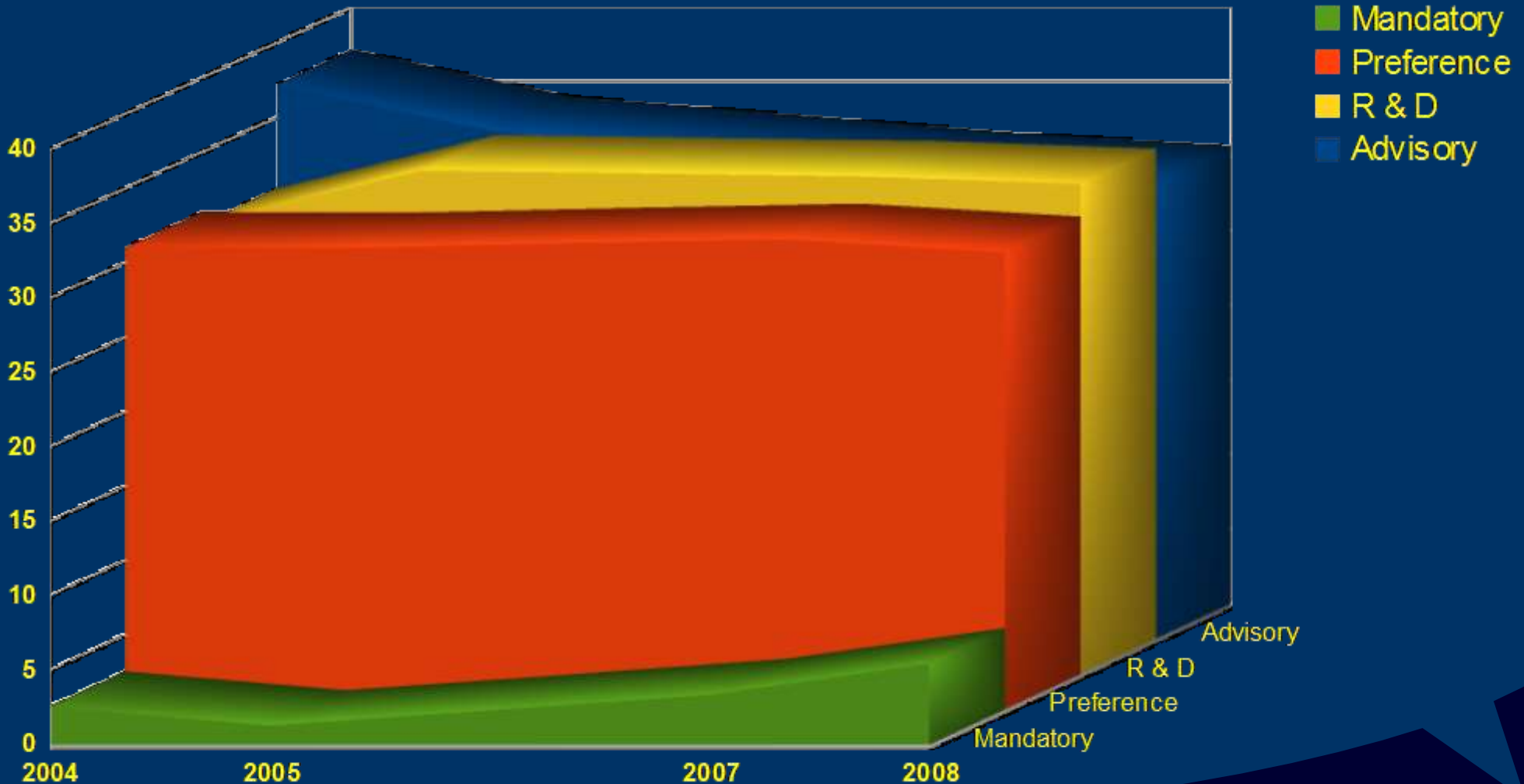
Kormányzati nyílt forráskódú politikák

- ❖ Kutatási fejlesztés:
  - ❖ Megismerés, intézkedések előkészítése
- ❖ Figyelembe vétel:
  - ❖ Fejlesztési modell szerint nem lehet megkülönböztetés
- ❖ Előnyben részesítés:
  - ❖ amikor csak lehetséges nyfszt kell alkalmazni
- ❖ Kötelezés:
  - ❖ Hollandiában kötelező kormányzatban a nyílt forráskódú szoftverek kormányzati használata

Kormányzati nyílt forráskódú politikák

Source: Government Open Source Policies July 2008, Center for Strategic and International Studies

http://csis.org/files/media/csis/pubs/0807218_government_opensource_policies.pdf

James A. Lewis, Contrib George Ivanov, Jason Keiber, Joshua Krieger, Ashley Rasmussen, Jitka Sladka

Összefoglalás

- ❖ Magyarországot is eléri/elérte:
  - ❖ nyílt szabványok kormányzati ösztönzése
  - ❖ a szoftver üzleti modell paradigmaváltása
- ❖ Meg kell érteni a:
  - ❖ nyfsz modellt
  - ❖ nyitott innovációt
- ❖ Hosszú távon a költséghatékonyság kerekedik felül!

- ❖ Compet-Terra Kft.:
  - ❖ <http://www.competterra.com>

- ❖ CASCADOSS Magyarország Egyesület:
  - ❖ <http://cascadoss.neobase.hu>

---

*Köszönjük a figyelmet!
Juhász Géza Péter,
Podolcsák Ádám, Dolleschall
János*